

ΟΗΕ: ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ Η ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟ ΚΑΘΑΡΟ ΠΟΣΙΜΟ ΝΕΡΟ!

Συγγραφέας: ΑΡΓΥΡΗΣ ΑΡΓΥΡΙΟΥ

...Επειδή το νερό είναι αναγκαιότητα για την ζωή
πρέπει με έμφαση να αρνηθούμε τη μετατροπή του σε εμπόρευμα.

Εκπρόσωπος της Βενεζουέλας στην Γ.Σ. του ΟΗΕ.

Στις 28 Ιουλίου 2010 η Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. ενέκρινε με 122 ψήφους υπέρ, καμία κατά, και 41 αποχές, ψήφισμα με το οποίο ανακηρύσσονται, η πρόσβαση σε καθαρό πόσιμο νερό και η δυνατότητα πρόσβασης σε στοιχειώδη υγιεινή, σαν «θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα».

Το ψήφισμα αυτό της Γ.Σ. του ΟΗΕ εντάσσεται μέσα στις προσπάθειες που έχουν αναληφθεί, ήδη από το 2000, στο πλαίσιο των Στόχων της Χιλιετίας για την ανάπτυξη (Millennium Development Goals) με στόχο μέχρι το 2015, να έχουν μειωθεί στο μισό τα ποσοστά των ανθρώπων που δεν έχουν πρόσβαση σε καθαρό νερό και βασικές συνθήκες υγιεινής.

Μπορεί η τελευταία έκθεση για την πρόοδο της επίτευξης των Στόχων της Χιλιετίας να μην εκφράζει αισιοδοξία για την επιτυχία «αφού το μισό του πληθυσμού στις αναπτυσσόμενες χώρες να ζουν χωρίς συνθήκες υγιεινής», πολλά μπορούν να γίνουν. Παράλληλα το ψήφισμα καλεί τα κράτη μέλη του ΟΗΕ και οι Διεθνείς Οργανισμοί καλούνται να εντείνουν τις προσπάθειες τους για να παρέχουν

οικονομικούς πόρους και να μεταφέρουν τεχνολογία, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες, ώστε να στηριχθούν και να ενισχυθούν οι προσπάθειες για την παροχή ασφαλούς και ποσιτού πόσιμου νερού και συνθηκών υγιεινής για όλους. Τα στοιχεία που παρατέθηκαν κατά την συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης ήταν συντριπτικά. Περίπου 884 εκατομμύρια άνθρωποι δεν έχουν πρόσβαση σε ασφαλές, καθαρό πόσιμο νερό και η έλλειψη αυτή προκαλεί τον θάνατο σε περισσότερα παιδιά του κόσμου, απ'ότι το AIDS, η ελονοσία και η ιλαρά μαζί. Το ένα όγδοο του παγκόσμιου πληθυσμού δεν έχει πρόσβαση σε πόσιμο νερό και επηρεάζεται σημαντικά από αυτή. Τα θύματα κάθε μέρα μετρώνται σε εκατομμύρια ενώ κάθε ημέρα οι γυναίκες, στον τρίτο κόσμο, σπαταλούν πάνω από 200 εκατομμύρια εργατοώρες για την μεταφορά νερού.

Το 40% του παγκόσμιου πληθυσμού, περισσότερα από 2,6 δισεκατομμύρια άνθρωποι δεν έχουν την δυνατότητα για πρόσβαση σε βασικές συνθήκες υγιεινής και επηρεάζεται από την έλλειψη της. Κατάλληλες συνθήκες υγιεινής θα αποτρέψουν το 1/3 των θανάτων παιδιών από διάρροια. Τα μισά κρεβάτια όλων των νοσοκομείων είναι κατειλημμένα από ασθενείς που πάσχουν από ασθένειες που οφείλονται στην έλλειψη νερού και κατάλληλων συνθηκών υγιεινής. Η λειψυδρία και η ξηρασία απειλούν τεράστιες περιοχές του πλανήτη μας, όχι μόνο στην Αφρική και την Ασία, όπου ήταν ενδημικά φαινόμενα, αλλά και στην Ευρώπη. Η λειψυδρία και ο έλεγχος πηγών καθαρού νερού αποτελούν παράγοντες απειλής για μελλοντικές συγκρούσεις μεταξύ κρατών. Η κατάσταση γίνεται χειρότερη από τις προσπάθειες ιδιωτικοποίησης των δικτύων νερού, που προωθείται από εταιρείες και κυβερνήσεις, που συνήθως οδηγούν σε αυξήσεις τιμών που τελικά επιβαρύνουν του καταναλωτές.

Παρότι το φυσικό δικαίωμα στο νερό είναι αναγνωρισμένο δικαίωμα σε πολλές χώρες, 41 χώρες απείχαν από την έγκριση του ψηφίσματος. Χώρες μεγάλες και πλούσιες όπως οι ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Αυστραλία αλλά και μικρότερες όπως η Τουρκία, η Ελλάδα, η Κύπρος, το Ισραήλ, η Μάλτα, ενώ αφρικανικές χώρες όπως η Αιθιοπία, η Κένυα κ.α. απείχαν ενώ πολλές άλλες ήταν απύσες. Γιατί άραγε; Μήπως η πολιτική τους δεν έχει χώρο για την αναγνώριση ενός θεμελιώδους ανθρώπινου δικαιώματος ή μήπως στην πολιτική τους, το κύριο θέμα είναι η εμπορευματοποίηση του φυσικού αγαθού του νερού; Ποιος τελικά νομίζει ότι μπορεί να έχει το δικαίωμα να μετατρέψει ένα θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα σε εμπορικό αγαθό και να κερδοσκοπήσει σε βάρος των λαών;

Πολλές εκπροσωπήσεις χωρών, θεωρώντας ότι το ψήφισμα αυτό βρίσκεται σε καλό δρόμο, κάλεσαν χώρες και αντιπροσωπείες να συνδράμουν στην επιτυχία της συνάντησης της Γενεύης, με διαδικασίες για την πλήρη κατανόηση του δικαιώματος στην πρόσβαση στο πόσιμο νερό και στις συνθήκες υγιεινής.

Τον περασμένο Σεπτέμβρη το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ στην συνάντηση της Γενεύης αποδέχθηκε, ομόφωνα, το ψήφισμα και επιβεβαίωσε ότι το δικαίωμα στο νερό αποτελεί μέρος του υπάρχοντος διεθνούς νόμου. Ακόμα παραπέρα, με την απόφαση του αυτή, επιβεβαίωσε ότι «το δικαίωμα στο καθαρό πόσιμο νερό και σε ικανοποιητικές συνθήκες υγιεινής, προέρχονται από το δικαίωμα σε ικανοποιητικό επίπεδο διαβίωσης και είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το δικαίωμα της διατήρησης του υψηλότερου επίπεδου φυσικής και πνευματικής υγείας, καθώς και στο δικαίωμα στην ζωή και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια». Η εξέλιξη αυτή είναι πολύ σημαντική. Για πρώτη φορά στην ιστορία το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, το πλέον αρμόδιο όργανο στον κόσμο αναγνώρισε ότι το δικαίωμα πρόσβασης σε καθαρό πόσιμο νερό και ικανοποιητικές συνθήκες υγιεινής συνδέεται νομικά με τον διεθνή νόμο. Με τον τρόπο αυτό οι κυβερνήσεις σε όλες τις περιοχές του κόσμου δεν μπορούν πλέον να αρνούνται τις νομικές τους υποχρεώσεις να παρέχουν νερό και συνθήκες υγιεινής στα δισεκατομμύρια των φτωχών που δεν έχουν την ανάλογη πρόσβαση.

Το νερό είναι το κλειδί για την βιώσιμη ανάπτυξη. Η αύξηση του πληθυσμού, η συνεχής υποβάθμιση των υδάτινων αποθεμάτων και άλλα περιβαλλοντικά προβλήματα, προκαλούν τεράστιες δυσκολίες ώστε να διασφαλιστεί η πρόσβαση σε ποσιτό, καθαρό πόσιμο νερό και η βιώσιμη διαχείριση των πόρων. Το νερό είναι αναγκαίο για την Ζωή. Το μεγάλο ζητούμενο είναι η παροχή ικανοποιητικών ποσοτήτων καλής ποιότητας νερού σε ολόκληρο τον πληθυσμό του κόσμου, διατηρώντας παράλληλα, την υδρολογική, βιολογική και χημική λειτουργία των οικοσυστημάτων, υιοθετώντας ανθρώπινες δραστηριότητες μέσα στα όρια της φέρουσας ικανότητας τους.

Χρειάζεται αγώνας να πεισθούν οι κυβερνήσεις να αναλάβουν τις νομικές υποχρεώσεις τους και να αναγνωρίσουν το θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα της πρόσβασης σε καθαρό πόσιμο νερό για όλους, χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις και να αναλάβουν πρωτοβουλίες για να ενισχύσουν τον αγώνα του ΟΗΕ για την επιτυχία

των στόχων της χιλιετίας για την ανάπτυξη.

Ιδιαίτερα στην Ελλάδα, χρειάζεται φορείς και κινήματα να ενεργοποιηθούν και να πιέσουν την κυβέρνηση της χώρας να λάβει θέση και να αναγνωρίσει το θεμελιώδες αυτό δικαίωμα. Να αποκλείσει την υιοθεσία νεοφιλελεύθερων πολιτικών που μόνο σκοπό έχουν το ξεπούλημα των δημόσιων-δημοτικών εταιρειών ύδρευσης. Να προχωρήσει στην ορθολογική διαχείριση και προστασία του πόσιμου νερού και των υπόγειων υδροφορέων, παρέχοντας ασφαλές νερό για όλες τις χρήσεις σε όλους τους πολίτες.

Η Αριστερά πρέπει να αναλάβει δράση, αξιοποιώντας όλα τα βήματα και τις δυνατότητες. Πρωτοβουλίες με ερωτήσεις και προτάσεις όχι μόνο στην Ελληνική Βουλή, ελέγχοντας και τις πράξεις της κυβέρνησης, αλλά και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αναλαμβάνοντας παράλληλη δράση μαζί με τους ευρωπαίους συντρόφους. Οι πρόσφατες περιφερειακές εκλογές έδωσαν ένα ακόμα βήμα παρέμβασης της αριστεράς, αφού σε μεγάλο βαθμό τα θέματα διαχείρισης και προστασίας των νερών είναι αρμοδιότητα των Περιφερειών. Οι νεοεκλεγέντες περιφερειακοί σύμβουλοι, που εκλέχτηκαν σε όλες τις περιφέρειες της χώρας, με τις προτάσεις τους και την δράση τους πρέπει να συμβάλλουν θετικά για να διασφαλιστεί όχι μόνο η πρόσβαση σε νερό αλλά η πλήρης προστασία του από αρνητικά φαινόμενα ρύπανσης.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στο ένθετο «Ο Δαίμων της Οικολογίας» της Εφημερίδας «Η Αυγή», Δεκέμβριος 2010, σ. 20.